

DÉVAVÁNYAI ÁLTALÁNOS MŰVELŐDÉSI KÖZPONT

GÓLYAHÍR bölcsőde

Szakmai Programja

Készült: 2015.09.01.

TARTALOM

1. Intézmény feladata, tevékenysége

- 1.1. Intézmény alapfeladata
- 1.2. Az alapellátás mellett működő szolgáltatások
- 1.3. Intézmény jogállása

2. Szakmai Program célja

3. Küldetés nyilatkozat

- 3.1. Bölcsődéni pedagógiai hitvallása
- 3.2. Gyermekkép
- 3.3. Kisgyermeknevelő kép
- 3.4. Bölcsőde-kép

4. Intézmény minőségpolitikája

- 4.1. Erősségeink
- 4.2. Fejlesztésre váró terület
- 4.3. Képzés, továbbképzés, az egyéni szakmai fejlődés biztosítása

5. Ellátás igénybevételének módja

6. Humán erőforrás

7. A bölcsődei ellátás tárgyi feltételei

- 7.1. Csoportszobák
- 7.2. Gyermeköltöző
- 7.3. Fürdőszoba
- 7.4. Helyiségek díszítése
- 7.5. Textíliák
- 7.6. Játszóudvar
- 7.7. Játékkészlet

8. Gyermekélelmezés

9. Nevelés, gondozás a bölcsődében

- 9.1. Nevelés, gondozás célja
- 9.2. Nevelés, gondozás feladata
- 9.3. Nevelés fő feladatai

- 9.3.1. Egészségvédelem
- 9.3.2. Érzelmi nevelés és szocializáció segítése
- 9.3.3. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

10. A bölcsődei nevelés, gondozás alapelvei

- 10.1. A családi nevelés elsődlegességének tisztelete
- 10.2. A gyermeki személyiség tiszteletének elve
- 10.3. A nevelés-gondozás egységének elve
- 10.4. Az egyéni bánásmód elve
- 10.5. A stabilitás elve
- 10.6. Az aktivitás, az önállóság segítésének elve
- 10.7. Az egységes nevelő hatások elve

11. Bölcsődének működési rendje

- 11.1. A gyermekcsoportok szervezése
- 11.2. A gyermekek folyamatos napirendje

12. A bölcsődei nevelés-gondozás főbb helyzetei

- 12.1. Gondozás
- 12.2. A gondozás szervezése
- 12.3. Gondozási műveletek
  - 12.3.1. Pelenkázás, bili, wc használata
  - 12.3.2. Tisztálkodás
  - 12.3.3. Étkezés
  - 12.3.4. Pihenés és alvás biztosítása
- 12.4. Játéktevékenység
- 12.5. Tanulás

13. Kiemelt szakmai feladatok

- **13.1. Családi szervezés segítése**
  - 13.1.1. Szülői értekezlet
  - 13.1.2. Családlátogatás
  - 13.1.3. Beszoktatás, napi beszélgetések a szülővel
  - 13.1.4. Szülőcsoportos, egyéni beszélgetések
  - 13.1.5. Üzenő füzet
  - 13.1.6. Nyílt nap
  - 13.1.7. Egyéb szervezett programok a családokkal
- **13.2. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása**
  - 13.2.1. Lelki egészségvédelem
  - 13.2.2. Mozgásfejlődés segítése
  - 13.2.3. Levegőzés, fogápolás

- 13.2.4. Bölcsőde orvos preventív tevékenysége

13.3. Komplex művészeti, esztétikai nevelés

- 13.3.1. Ének-zenei nevelés
- 13.3.2. Vizuális nevelés
- 13.3.3. Anyanyelvi, irodalmi nevelés
- 13.3.4. Környezeti nevelés

14. Szakmai tevékenység a DÁMK óvodájával

15. Intézményes kapcsolatok

- 15.1. Együttműködés a jelzőrendszer tagjaival

16. Gyermekekről vezetett egyéni dokumentáció

17. A gyermek testi, lelki, szociális fejlettsége

- 17.1. Jellemzői az óvodai felvétel előtt

18. Jogok és kötelességek, érdekvédelem

19. Zárszó

Mellékletek

- Szakmai feladatok, havi tervezet
- Napirendek

Bevezetés

A Bölcsődei nevelés-gondozás Helyi Szakmai Programja

Az intézmény fenntartója, és felügyeleti szerve: Dévaványa Város Önkormányzat
Képviselő-testülete, 5510 Dévaványa Hősök tere 1.

Az intézmény működési és ellátási területe:Dévaványa város közigazgatási területe

Intézmény neve: DÁMK Óvodai és Bölcsődei Intézményegység

Intézmény székhelye: Dévaványa, Eötvös utca 2.

Bölcsőde címe: Dévaványa, Kossuth utca 5.

Telefonszáma: 06/20 587-6612, 06 66/483-352

E.mail: devaovik@gmail.com, devavanya@damk.hu

Honlap: damk.hu

Nyitva tartás ideje: 6⁰⁰-17³⁰, napi 11.30 p.

A szakmai program készítői:

A bölcsődei intézményegység kisgyermekgondozói közössége

A bölcsőde bemutatása

A bölcsőde, a város központjától nem messze, jól megközelíthető helyen, egy csendesebb utcában található. A Kossuth úti Óvodai telephelyen 1998-ban nyitotta meg kapuit egy csoporttal a bölcsőde, mely a lakosság igényeihez alkalmazkodva két csoportra bővült. A bölcsőde nyitva tartását a fenntartóval közösen állapítja meg a családok igényeinek figyelembevételével.

Férőhelyszám: 26 fő

Csoportok: Katica csoport és Pillangó csoport

A bölcsőde külön bejáraton közelíthető meg. Az óvodától egy folyosó választja el, melyet a gyermekek alkotásaival díszítünk. Csoportszobáink derűt, nyugalmat árasztanak. Bútoraink kifejezetten-e korosztály számára készültek. A gyermekek életkorához, fejlettségéhez igazodó játékeszközök és a csoportlétszámnak, összetételének megfelelő mennyiségű játék található minden tevékenységformához.

A bölcsőde külön udvarral rendelkezik. Az udvaron található füves, gumitéglás és betonozott terület is, így rossz idő esetén is tudjuk biztosítani a levegőzést.

A településen élő családok életkörülményei a magyarországi átlaghoz hasonlóan, megváltoztak. A nagymamák még aktív dolgozók, így az édesanyák mennek vissza dolgozni a gyermek 2 éves kora után. A munkahely is felajánlja a lehetőségét, amit a szülők el is vállalnak. Ez számukra csak úgy lehetséges, ha meg tudják oldani a kisgyermek napközbeni elhelyezését. Ehhez nyújt segítséget a bölcsőde.

Sajnos településünkön is egyre több a szociálisan rászoruló, kisgyermek. Fontosnak tartjuk a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének megteremtését, a hátrányok csökkentését. Az intézmény szerepe, felelőssége ezért hangsúlyossá vált.

Szeretnénk a feladatokat magas színvonalon, mindenki megelégedettségére végezni, hosszabb távon jó hírnevet szerezve ezzel a bölcsődének.

A bölcsődei csoport alapításától kezdve folyamatosan arra törekszünk, hogy magas színvonalú, a gyermekgondozáshoz-neveléshez kapcsolódó munkát végezzünk. Célunk, hogy folyamatosan alkalmazkodva a környezet, család, a társadalom elvárásaihoz, elnyerjük és tovább növeljük a szülők bizalmát, elégedettségét. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek rengeteg örömteli élményben részesüljenek a bölcsődei élet során. Az itt töltött idő alatt nem csak életkori sajátosságaik legmagasabb szintjét érik el, hanem egy plusz emlékekkel, élménnyel gazdagabban hagyják el a bölcsőde kapuit.

1. Intézmény feladata, tevékenysége:

1.1 Intézmény alapfeladata

A bölcsődés korú gyermekek napközbeni magas színvonalú ellátása, testi-szellemi fejlődésüket elősegítő gondozása-nevelése.

Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált gondozása- nevelése, korai fejlesztése. Korai fejlesztés-gondozás a 0-6 éves korú különböző fokban megkésett, vagy eltérő fejlődésmenetű gyermekek komplex ellátása. Az ellátás magában foglalja a különböző pszicho motoros fejlődési területek, a nagymozgás és a finommotorika, a szociális-érzelmi terület, adaptív-gondolkodói terület, a kommunikáció és önkiszolgálás fejlesztését, tanácsadást a gyermek fejlődésével, nevelésével kapcsolatban.

Intézményünk minőségpolitikája

- A 0-3 éves korosztály fejlődésének törvényszerűségeire épülő, a gyermekek adottságait, természetes igényeit figyelembevevő biztonságos, szakszerű gondozás-nevelés megvalósítása intézményes keretek között.
- Olyan nevelési körülmények megteremtése, amely egyedülálló és elősegíti a gyermekek testi-lelki, intellektuális fejlődését.
- Egységes bölcsődei kultúra kialakítása, amelyben még több figyelmet tudunk szentelni a gyermekek egyéniségének, a családok támogatásának.
- Olyan családbarát bölcsődét kívánunk működtetni, ahol az ellátás összhangban van a gyermekek szükségleteivel, megfelel a szülők igényeinek, a fenntartó is elégedett az ellátás minőségével.
- A kellemes bölcsődei légkör, a szakképzett gondozónők, a kialakult nevelői attitűd a gyermek centrikus bánásmód a változatos programok vonzerőt jelentenek és fokozhatják a szolgáltatásunk iránti bizalmat a családok részéről.
- Megtanítjuk a gyermekeket egymás tiszteletére, és arra, hogy alkalmazkodjanak, megismerjék és elismerjék egymás értékeit. Fogadják el némely gyermek különbözőségét.
- Éljenek egészséges életet, szeressék és védjék a természetet, vegyék észre, tudjanak gyönyörködni mindenütt a szépségben.
- Szeressék a szép meséket, verseket, dalokat, zenét.
- Ha a gyermekek folyamatosan érzik a gondozónő okos szeretetét, megbecsülését, tapasztalják segítőkészségét, akkor ők is figyelmesek és segítőkészek lesznek.
- A tudás forrása a gyermeki tevékenység során szerzett tapasztalat, ezért környezete, tárgyai, eszközei mind ezt a célt szolgálják.

1. 2 Alapellátás mellett működő szolgáltatások

A DÁMK Bölcsőde Intézményegység külön szolgáltatásai

A dévaványai Bölcsőde intézményegységében alapszolgáltatáson túl, térítési díj ellenében időszakos gyermekfelügyelet és térítésmentes segítő tanácsadás vehető igénybe,

A szolgáltatás célja:

- a.) alternatív, napközbeni gyermekfelügyelet létrehozása, melynek segítségével a Dévaványán és környékén lakó anyukák könnyebben tudnak majd visszatérni a munkaerőpiacra,
- b.) a gyermeknevelést segítő tanácsadás célja a szülők mindennapi gyermeknevelésben való aktív segítségnyújtás.

A szolgáltatást igénybe vehetik:

- Akik részmunkaidőben dolgoznak,
- Akik munkát keresnek,
- Nyelvet tanulnak,
- Akik átképzésen, iskolarendszerű képzésben vesznek részt, és nem tudják kire bízni gyermekük felügyeletét.
- Kisgyermekes anyák, akik (a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. Törvény, valamint a végrehajtása céljából kiadott kormány-és szociális ágazati miniszteri rendeletek szabályzatában megfogalmazott rendelkezések alapján), nem vehetik igénybe a bölcsődei ellátást, vagy
- Egyéb elfoglaltság miatt a gyermek felügyeletéről időszakosan gondoskodni nem tudnak.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeitől szóló módosított 15/1998.(IV.30.)

NM rendelet 44. § (1) bekezdés b) pontja, valamint a(3.) bekezdése alapján, a bölcsőde alapfeladatát nem veszélyeztető, bölcsőde térítési díj ellenében külön szolgáltatásként időszakos gyermekfelügyeletet működtet. Az időszakos gyermekfelügyelet keretében a gyermek számára a szülő (gondozó) által igényelt alkalommal és időtartamban bölcsődei ellátást nyújt a normál bölcsődei csoport üres férőhelyein.

Az időszakos gyermekfelügyelet lehetőséget nyújt arra, hogy bölcsődei felvétel nélkül -a szülők igényeinek megfelelően - a gyermek néhány órát a kortársai között töltsön. A szolgáltatás hétköznapokon, bölcsődei nyitvatartási időben 6:00-17:30 kérhető. A gyermekfelügyelet meghatározott térítési díjért vehető igénybe. A díjat Dévaványa Város Önkormányzatának képviselőtestülete határozza meg!

A szolgáltatás zökkenőmentes lebonyolításáért, annak megszervezéséért a bölcsőde szakmai vezetője a felelős.

A szolgáltatás igénybevételének feltételei:

A szolgáltatást kizárólag egészséges gyermekek vehetik igénybe. A szülő bemutatja a kötelező védőoltásokról szóló igazolást, illetve Gyermekek egészségügyi kiskönyvet. A szolgáltatásokat a 4 éves kor alatti gyermekeknek és szüleiknek kínáljuk. A szolgáltatást előzetes telefonos bejelentkezéssel lehet igénybe venni 06/20-587-6612 telefonszámon.

A szolgáltatás igénybevételének egyéb feltételeit a felvételi eljárásrend tartalmazza.

1.3. Intézmény jogállása

Programunk elkészítésekor az alábbi törvényi szabályoknak tettünk eleget:

- az ENSZ Emberi jogok nyilatkozata,
- az ENSZ Egyezmény a gyermek jogairól,
- az Európa Tanács Miniszterek Bizottsága Rec. (2002) 8-as ajánlása a tagállamok számára a napközbeni gyermekellátásról
- az 1997. évi XXXI. Törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról,
- a 15/1998.(IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről,
- nyilvánosságáról (adatvédelmi törvény).
- 235/1997. (XII. 17.) Kormányrendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról.
- 328/2011. (XII. 29.) Kormányrendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról.
- 8/2000 (VIII. 4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek
- adatainak működési nyilvántartásba vételéről.
- 9/2000 (VIII. 4.) Sz.Cs.M rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról.
- 257/2000 (XII. 26) Kormányrendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról
- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 1993. évi III. törvény
- A személyes gondoskodást nyújtó intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet
- a bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai módszertani levél (NRSZH, 2012)

2. Szakmai program célja

A Bölcsődei Nevelés-gondozás Alapprogramja, amely szakmai munka szabályozásának legmagasabb szintű dokumentuma, iránymutatást ad a helyi programok elkészítéséhez, az egységes nevelés-gondozási elvek érvényesítéséhez. Az Alapprogram a hazai bölcsődei nevelés-gondozás értékeire épít, és keretjelleggel határozza meg a nevelés-gondozás fő céljait, helyzetait, feladatait.

A DÁMK Bölcsőde Szakmai Programja az alapprogram alapján megfogalmazza az intézmény nevelési-gondozási feladatait, elveit, célkitűzéseit, a bölcsődei tevékenységi formákat.

A szakmai programban foglaltak jellemzik a bölcsődében dolgozók szakmai törekvéseit. A napközbeni ellátás keretében arra törekszünk, hogy bölcsődéseink emberi méltóságát mindenkor tiszteletben tartva, a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes gondozásban, nevelésben részesülhessenek. Azt szeretnénk, ha gyermekeink környezete, játék és eszközkészlete, továbbá a magas színvonalon végzett munka legfőbb partnereink, a szülők meglelégedettségét szolgálná.

Bölcsődénk saját program szerint dolgozik, amely összhangban van az országos alapprogrammal. Szakmai programunk igazodik a helyi lehetőségekhez, a családok és a fenntartó elvárásaihoz, megőrizve a szakmai önállóságot.

3. Küldetés nyilatkozat

3.1. Bölcsődénk pedagógiai hitvallása

*„Senki sem születik készen. Légy azzá, amivé legjobb hajlamaid szerint válhatsz!”
(Tatiosz: Szerényen tündökölni)*

Valljuk, hogy biztonságérzetet nyújtó, érzélem gazdag környezetben, amelyben a gyermek saját képességei szerint fejlődhet. Megtapasztalják az önfelelt aktív játék örömeit, mely képessé teszi a későbbi élet során a kreatív továbbfejlődésre, gazdagodhat élmény és fantázia világa, kialakulhat az esztétikum iránti érzékenysége. Arra törekszünk, hogy a gondjainkra bízott gyermekekből a körülötte lévő világra nyitott, érdeklődő, fogékony, önállóan gondolkodni tudó emberek váljanak.

3.2. Gyermekkép

Minden gyermek egyedi és megismételhetetlen egyén, így személyiségjegyeik is eltérőek. Fejlődésüket genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a sajátos szociokulturális családi háttér és a környezeti hatások együttesen határozzák meg.

Gyermekképünk a nyugodt, harmonikusan fejlődő, élményekkel teli gyermek, aki képes saját természetes kíváncsisága által tanulni és fejlődni; szeretettel fordul az őt körülvevő világhoz (környezetéhez, felnőttekhez, társaihoz), valamint konfliktusait, életében felmerülő problémáit életkorához mértén megfelelően tudja kezelni, szükség esetén segítséget kérni a megoldáshoz. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek pozitív énképe alakuljon ki, ezen kívül örömteli hozzáállása legyen a megismeréshez illetve a felfedezéshez.

3.3. Kisgyermeknevelő-kép

Kisgyermeknevelőként magatartásunkban az elfogadás, tolerancia dominál. Legfőbb munkaeszközünk a saját személyiségünk. Fontos tulajdonságnak tekintjük az empátiát az elfogadást és a hitelességet. Szakértelmünk segítségével a gyermekek mindennapjait színes,

fejlesztő hatású játéktevékenységgel töltsék ki. Segítjük megismerni a gyermeknek önmagukat és az őket körülvevő világot. Megalapozzuk a gyermekben a megfelelő viszonyulásokat a világ dolgaihoz. (szocializáció, egészségnevelés, környezeti nevelés) Tudatában vagyunk annak, hogy személyiségünk és viselkedésünk mindenkor példa lehet a gyermekek és szülők számára.

3.4. Bölcsőde-kép

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermekeknek sajátos, életkoronként és egyénenként változó szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet meghatározó.

Bölcsődénk a gyermekek egyéni igényeihez igazodva biztosítja a gyermekek fejlődéséhez szükséges tárgyi, és személyi feltételeket. A bölcsődei nevelő munka a családnevelésre épül, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. A gyermek harmonikus fejlődése-fejlesztése szempontjából fontos, hogy a két közeg együttműködjön, nevelő, szocializáló tevékenységét összehangolja. A bölcsőde az első intézmény, amellyel a család kapcsolatba kerül, megalapoz egy nyílt demokratikus elveken alapuló együttműködést. Bölcsődénkben a nevelés-gondozás családias, derűs, nyugodt légkörben folyik.

Kiemelt feladatunk az egészséges életmódra nevelés. Bölcsődénkben megjelenik a környezettudatos nevelés és az egészséges szemléletformálás. Lehetőséget biztosítunk a szülőknek, hogy gyermekük bölcsődei életébe belemélyedjenek ezzel csökkentve az elválásból fakadó feszültségeket. Bölcsődén belüli, és kívüli találkozások egyaránt mélyítik a kisgyermeknevelő, szülő kapcsolatát. Az első találkozás a családlátogatás, mely alkalmával a kapcsolat felvétel, ismerkedés a cél. Az első szülőértekezleten bemutatjuk a bölcsődét, a szakembereket. Megválasztásra kerülnek a szülői fórum képviselői.

Nagyon fontosnak tartjuk a naponkénti információ cserét.

A különleges gondozást igénylő gyermekek együttnevelése egészséges társaikkal, esélyegyenlőséget teremt. Minden kisgyermeknek joga van az egyéni bánásmódhoz az őt megillető fejlesztéshez. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekeink nyugodt, biztonságot adó nevelői légkörben, játékon keresztül, játékba integrált tanulással gazdagodjanak értelmileg, érzelmileg és szociálisan. A játék a legfontosabb, ez határozza meg arcukat. Törekvésünk, hogy bölcsődéinkben felnőtt és a gyermek egyaránt jól, otthonosan érezze magát.

Célunk:

- A lehetőségek figyelembevétele mellett a családok részéről felmerülő igényeket kielégítsük, ezzel hozzájárulva a bölcsődés korú gyermekek egészséges fejlődéséhez.
- Boldog gyermekeket neveljünk, akik tudnak vidáman játszani, felszabadultan örülni, tevékenykedni, hatalmas mozgásigényüket kielégíteni.
- Tevékenységükben használják fel tapasztalataikat. Szókincsük gyarapodjon, beszédkészségük folyamatosan fejlődjön.
- Tanuljanak meg önállóan öltözködni, kulturáltan étkezni, tisztálkodni, stb. Mindehhez keretet ad a gyermek korához és fejlettségéhez, egyéni szükségleteihez igazodó rugalmas bölcsődei napirend, mely figyelembe veszi a család szokásait is.
- Minden kisgyermek fejlődéséhez azonos esélyek biztosítása.

4. Intézmény minőségpolitikája

Célunk : rugalmasság, kompromisszumkésztség, családbarát bölcsőde, számunkra minden gyermek egyaránt fontos!

Az ellátás során fontosnak tartjuk megteremteni a szükséges optimális személyi és tárgyi feltételeket, melyek együttesen képesek biztosítani az ellátottak, szülei és az intézményben dolgozók megelégedettségét, valamint az új feladatok felvállalása iránti fogékonyságot.

Bölcsődei gondozásunk – nevelésünk célja a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése családias, derűs légkörben, fizikai és érzelmi biztonság megteremtésével, szeretettel, elfogadással, a gyermek kompetenciájának figyelembevételével. Szakembereink szeretetteljes odafordulással segítik, hogy a gyermekek életkoruknak megfelelően ismerjék meg saját értékeiket, a körülöttük lévő „világot”.

Biztosítjuk a feltételét annak, ami életüknek ebben a szakában a legfontosabb: békés, nyugodt, elmélyült játékot, az együttjátszás lehetőségét gyermekekkel, felnőtellel egyaránt. Nevelői munkánk során fontosnak tartjuk a családokkal való együttműködést, kölcsönös bizalmon alapuló korrekt partneri viszony kialakulását szülő és kisgyermeknevelő között.

Feladatunk a meglévő lehetőségek teljes kihasználása, a szakmai célkitűzések legjobb szintű megvalósítása és annak ellenőrzése. Az ellátás jó színvonalra emelésének és megtartásának alapvető feltétele a gyermekek gondozásáért, neveléséért felelős kisgyermeknevelő munkatársak folyamatos képzése, továbbképzése, valamint az igényes munkafeltételek (személyi, tárgyi) biztosítása, a dolgozók erkölcsi és anyagi elismerése.

4.1. Erősségeink

- A bölcsőde jól megközelíthetősége,
- Bölcsőde - Óvoda egy épületben üzemel (testvérpárok elhelyezési lehetősége),
- Külön területű játszóudvar
- Kialakult és működő kapcsolatrendszer,
- Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált korai fejlesztése, nevelése,
-

4.2. Képzés, továbbképzés, az egyéni szakmai fejlődés biztosítása

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységet végző szakemberek számára kötelező a szakmai továbbképzés, melyet a 1993. évi III. Törvény szabályoz, a részletes szabályokat a 9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet tartalmazza.

Rendelet írja elő a személyes gondoskodást végzők továbbképzési kötelezettségét és a teljesítés lehetőségét. A képzési ciklus alatt felsőfokú végzettség esetén 80, egyéb szakképesítés esetén 60 továbbképzési pontot kell megszerezni.

Önképzés

A kisgyermeknevelőink a továbbképzéseken, való részvételen felül is rendszeresen képezi magukat. Ehhez a bölcsőde biztosítja a szakmai folyóiratok beszerzését, jogszabályokat értelmező kiadványokat, Internet használatának lehetőségét.

5. Ellátás igénybevételének módja

Az ellátások igénybevételének módjáról részletesen a Bölcsődei felvételi eljárásrend tartalmazza.(1.számú melléklet)

A kitöltendő dokumentumok (Felvételi kérelem, Megállapodás) a szabályzat szerves részét képezik.

A bölcsődei felvétel rendje:

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet szerint a bölcsődébe a gyermek húszhetes korától harmadik életévének, fogyatékos gyermek az ötödik életévének betöltéséig, illetve annak az évnek a december 31-éig vehető fel, amelyben a gyermek a harmadik életévét, a fogyatékos gyermek az ötödik életévét betölti. Ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja, bölcsődében gondozható negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig

Tájékoztatás:

A szülő érdeklődésére a intézményvezető tájékoztatja a szülőt a szolgáltatás módjáról, a szolgáltatásokról a házirendről.

Szociális támogatás rendszere

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek az ingyenes bölcsődei és óvodai gyermekétkeztetés kiterjesztése érdekében a 2015. évi LXIII. törvénnyel történt módosítása **2015. szeptember 1-e**jei hatállyal kibővíti a bölcsődében és az óvodában ingyenesen étkező gyermekek körét

Az **ingyenes étkeztetést** – a jogosultsági feltételek fennállása esetén – a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII.29.) Korm. rendeletben foglaltak szerint kell igényelni

Az étkezési térítési díjak befizetése az DÁMK számlájára, az Eötvös úti óvodában történik minden hónap 15-ig , illetve átutalással a szülő igénye alapján.

Gyermekjóléti szolgáltató, intézmény szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módja

A sajtó közreműködésével, civil szervezetek , házi gyermekorvos, védőnők tájékoztatásával, a köznevelési intézmények értesítésével, a hivatal hirdetőtábláján való közzététellel, az önkormányzat honlapján történő közzététellel tájékoztatják a lakosságot a gyermekjóléti szolgáltatóról.

Felvételi kérelem:

A szülő a tájékoztatás után írásbeli kérelmet juttat el az intézményvezetőhöz, melyben indokolja a szolgáltatás igénybevételének szükségességét.

Értesítés:

Az intézményvezető a kérelem benyújtása és elbírálása után írásban értesíti a szülőket a bölcsődei ellátás kezdetéről a személyi térítési díj mértékéről és a díjfizetés idejéről.

Megállapodás:

A megállapodás tartalmazza:gyermek adatait,törvényes képviselő adatait és a térítési díj törvényi előírásait.

6. Humán erőforrás

15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről, az intézmény engedélyezett létszámát az alábbiakban határozza meg.

A dolgozói létszámszükségletet meghatározza az, hogy egy bölcsődei gyermekcsoport létszáma 10-12,14 fő.

A feladat ellátásához szükséges felnőtt létszám:

- Csoportonként 2 fő kisgyermeknevelő
- A két gondozási egységre 1 fő technikai dolgozó.

7. Bölcsődei ellátás tárgyi feltételei

Bölcsődei csoportunk tárgyi feltételei elősegítik a gyermekek nevelését - gondozását, megfelelnek a biztonságos szakmai munkához szükséges előírásoknak.

7.1. Csoportszobák

- Gyermekek életkorának megfelelő méretű bútorok
- Kisebb puha szőnyegek, párnák
- Étkezéshez edények
- Gyermekfektetők lepedővel.

Játék tárgyi feltételei: a gyermekek életkorához, fejlettségéhez igazodó játékeszközök és a csoportlétszámnak, összetételnek megfelelő mennyiségű játék minden tevékenységformához.

7.2. Gyermeköltöző

Gyermekek öltözködési igényeinek megfelelő ruha és cipőtároló.

Öltözés tárgyi feltételei: a szülők a gyermeköltözőben öltöztetik, vetköztetik gyermeküket. Bölcsődei pelenkázó áll rendelkezésre kispaddal.

7.3. Fürdőszoba

A gyerekek gondozását segítő berendezési tárgyak, eszközök, életkoruknak megfelelő méretben.

2db mosdó, 2db gyermek WC, zuhanyzó, pólázó asztal, fésűtároló, fogmosó pohártartó, törülközőtartó, egész alakos tükör.

7.4. Helyiségek díszítése

A csoport egyéni arculatát dekorációval, a bútorok elhelyezésével alakítjuk ki. Ügyelünk arra, hogy a csoport dekorálása ne öncélú legyen, hanem kapcsolódjon az évszakokhoz, a csoport életéhez, és a gyerekek által készített alkotások is fontos szerepet kapjanak.

7.5. Textíliák

A textíliák anyaga, mérete, formája, színe harmóniát sugároz, a gyermekek komfortérzetét szolgálja.

7.6. Játzóudvar

- Fűves, betonos udvarrészek

- Homokozási lehetőség biztosítása
- Udvari mozgáslehetőséget biztosító játékok, mászóakák, csúszdák, kismotorok
-

7.7. Játékkészlet

A játékkészlet összeállításának szempontjai:

- **Egészségügyi:** könnyen tisztítható, fertőtleníthető legyen, balesetet ne okozzon, megfelelő méretű legyen
- **Pedagógiai:** minden tevékenységformához megfelelő játékszerek legyenek (manipulációs, konstruálás, szerepjáték, mozgásfejlesztő játék) Elhelyezése nyitott játékpolicon, tárolóedényekben, a felügyeletet igénylő játékok kisgyermeknevelők által elérhető polcon
- **Pihenősarok:** a gyermek pihenési igényeinek kielégítésére: párnák, puha textil játékok, gyermekheverő, szőnyeg.

Alapjátékok:

- Játszókendők
- Babák
- Labdák
- Képeskönyvek (leporello)
- Mozgásfejlesztők

A nagyméretű játékok (labdák, mászópárnák,) kivételével minden gyermeknek jusson azonos típusú játék (baba, mackó, könyv, autó, labda).

Nagymozgásos játékok: autók, dőmperek, motorok, mászóka, alagút.

Húzogatható, tologatható eszközök: vonatok, autók.

Üreges játékok: kosarak, szatyrok, vödrök, tálak, talicskák, homokozó játékok: vödrök, lapátok, homokozó formák, sziták.

Szerepjáték: főző edények, gyúró tábla, babaruhák, takarók, takarító eszközök, orvosi táska, telefon, fodrász kellékek

Alkotó játék: vizuális eszközök

Konstruáló játékok: Lego, Gabi, Montessori, baby logik, sorozatok, formakirakók, hordó és kockasorok, építőjátékok.

8. Gyermekélelmezés

A bölcsődei élelmezés során követelmény számunkra:

- Mennyiségileg elegendő, minőségileg helyes összetételű táplálék biztosítása. Bölcsődénkben reggelit, tízórait, ebédet, uzsonnát kapnak a gyerekek.

Különleges étrendet igénylő gyermek étkeztetése:

- Orvosi igazolás alapján biztosítjuk szükség esetén a diétás, liszt, illetve tejmentes étkeztetést.

Kisgyermektáplálás:

- Az étlapot a kisgyermekgondozó-nevelő, élelmezésvezető, bölcsődeorvosból szerveződő team állítja össze.

Szempontjaink:

- Változatosság, színben, formában
- Összehangoltság,
- Idényszerűség napi gyümölcs és zöldség fogyasztás

Fontosnak tartjuk, hogy a csoportban is naponta kóstolja meg a kisgyermeknevelő az ételt, ezáltal is informálva a gyermeket az elé kerülő étel milyenségéről, kedvet keltve az evéshez. Törekszünk a gyermekeknél az étkezési kedv fenntartására.

Az érvényben levő jogszabályok értelmében megfelelünk a HACCP követelményeinek.

A gyermekek étkeztetését az önkormányzattal szerződésben álló étkeзде konyhájáról oldjuk meg. A kijelölt úton, zárt tároló edényekben érkezik a tálaló konyhába az étel.

9. Nevelés, gondozás a bölcsődében

9.1. Nevelés, gondozás célja

A 0-3 éves életkorú gyermekek gondozása, nevelése a családdal együttműködve, személyiségük kibontakoztatásának elősegítése.

9.2. Nevelés, gondozás feladata

A bölcsődei gondozás – nevelés feladata a gyermek testi és pszichés szükségleteinek kielégítése, a fejlődés elősegítése.

9.3. Nevelés fő feladatai

9.3.1. Egészségvédelem

Intézményünk a megfelelő egészségneveléshez biztosítja az egészséges környezetet, valamint az egészséges fejlődést elősegítő nevelést-gondozást, egészséges táplálkozást.

- biztosítjuk :
  - a kornak megfelelő ételeket
  - a nyugodt légkört
  - a megfelelő időt
  - a gyermek számára saját helyet az étkezésnél

Tudatos testápolási szokások

- kialakítása a gondozási műveletek során történik.

Rendszeres testmozgás- napi szabadlevegőn való tartózkodás biztosítása

- biztosítjuk a napi testmozgást, megfelelő udvari mozgásfejlesztő játék, homokozó, mászóka, motor, stb.

Harmonikus életvitel

- rugalmas napirend biztosításával a gyermek szükségleteinek és igényeinek figyelembevételével
- az aktív és passzív időtöltések megfelelő aránya
- biztosítjuk a gyermek egészséges lelki fejlődéséhez megfelelő élményanyagot
- segítjük a szülőket a neveléssel, gondozással kapcsolatban a gyermek harmonikus fejlődése érdekében

9.3.2. Érzelmi nevelés és szocializáció segítése

A közösségfejlesztés célja a bölcsődében a gyermek társadalmi beilleszkedésének elősegítése, a közösségi élet alapjainak megteremtése. A társas viselkedés, az alkalmazkodás szabályainak első tényleges színtere a bölcsőde. A gyermek itt szembesül először a közösséghez, annak szabályaihoz való alkalmazkodással. Nagy a felelőssége a bölcsődében dolgozó szakembereknek a beilleszkedési nehézségek korai felismerése, és ezek korrigálása megfelelő segítséggel. Fontos, hogy a beilleszkedési problémáknak ne csak a kirívó magatartással párosuló eseteit vegyük észre, hanem azokat is, mikor egy gyermek a közösség

peremhelyzetű tagjává kezd válni, nem vesz részt a közösség életében. Ezek korrigálása ugyanolyan fontos és ugyanolyan nehéz feladat, mint a normaszegő viselkedés megszüntetése.

- viselkedésformák kialakítása az intézményi normarendszer alapján
- az elvárások egyértelmű megfogalmazása, azok betartatása
- következetesség
- a megfelelő egyensúly megteremtése a szabályok és a kötetlenség között
- a teljesítmények ösztönző értékelése dicsérettel
- közös célok kitűzése
- közös alkotások, játékok megszervezése
- különleges alkalmak, színes programok biztosítása, ahol a közösség tagjai a „szürke” hétköznapokból kilépve lehetnek együtt
- a peremhelyzetű gyermekek közösségbe való bekapcsolódásának segítése
- együttműködésre való lehetőségek megteremtése

9.3.3 A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A gyermek kíváncsiságára, megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, önkéntelen figyelmére alapozva a közvetlen környezetében szerzett tapasztalataira építve segítjük az egyéni képességek kibontakozását. A gyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során élmények, viselkedési és helyzetmegoldási mintákat nyújtunk.

A képességgondozás a meglévő erősségek további fejlesztését jelenti. Az egyes erősségek fejlesztése azért bír rendkívüli jelentőséggel már bölcsődében is, mert hozzájárul mind az egészséges személyiségfejlődéshez, mind pedig a beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítéséhez, valamint nem utolsósorban a szociális hátrányok majdani leküzdéséhez. Azzal, hogy a gyermek valamely területen megmutatkozó „tehetségét” nem hagyjuk figyelmen kívül, hanem biztatjuk ennek fejlesztésére, megerősítjük önbizalmát, javítjuk önészlelését, és az alkotáshoz, tanuláshoz való viszonyát.

- a személyiség kibontakozásának segítése sokrétű tevékenység biztosításával
- gyakorlati, értelmi, érzelmi képességek fejlesztése
- a gyermek érdeklődési körét figyelembe vevő fejlesztés, nevelés
- kreativitás segítése lehetőségek biztosításával, valamint a fantázia fejlesztésével
- az érdeklődés megteremtése, fenntartása
- sikerélményhez való juttatás
- kudarcok megelőzése

10. A bölcsődei nevelés, gondozás alapelvei

10.1. A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, a bölcsődénk ennek tiszteletben tartásával, erősítésével, segítségével vesz részt a gyermekek gondozásában, nevelésében.

10.2. A gyermeki személyiség tiszteletének elve

A bölcsődei nevelésünk-gondozásunk érték közvetítő és értékteremtő folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására irányul, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásával.

A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítségigénye / ráutaltsága miatt különleges védelem illet meg.

10.3. A nevelés-gondozás egységének elve

A nevelésünk-gondozásunk elválaszthatatlan egységet alkotnak. A nevelés tágabb, a gondozás szűkebb fogalom: a gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei azonban nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre.

10.4. Az egyéni bánásmód elve

Meleg, szeretetteljes odafordulással, a megfelelő környezet kialakításával, a gyermek életkori- és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segítjük a gyermek fejlődését. A bölcsődébe járó gyermekek mindegyike folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik, akkor is, ha esetleg több területen jelentős eltérést mutat az átlagos fejlődéstől, viselkedése bizonyos esetekben különbözik a megszokottól, emiatt nehezebben kezelhető.

Elfogadjuk, tiszteletben tartjuk a gyermek vallási, etnikai stb. hovatartozását, és a lehetőségek szerint segíti az identitástudat kialakulását és fejlődését, segíti a saját és a más kultúra és hagyományok megismerését és tiszteletben tartását.

A gyermek fejlődéséhez alapvető az őszinteségünk, érdeklődésünk, figyelmünk, megbecsülésünk, a kompetenciájának elismerésén alapuló választási lehetőség az egyes élethelyzetekben, a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, elismerése.

10.5. A stabilitás elve

Biztosítjuk a gyermek személyi- és tárgyi környezetének állandóságát („saját” gondozónő-rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növelni az érzelmi biztonságát.

A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét.

A gyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új megismerését, a jó szokások kialakulását.

10.6. Az aktivitás, az önállóság segítésének elve

Elvünk biztonságos és tevékenységre motiváló személyi és tárgyi környezet megteremtése, a próbálkozásokhoz elegendő idő biztosítása, a gyermek meghallgatása, véleményének figyelembevétele, a kompetenciájának megfelelő mértékű döntési lehetőség biztosítása.

Az élményszerzés lehetőségének biztosításával, saját példamutatásunkkal, az egyes élethelyzeteknek a gyermek számára átláthatóvá, befogadhatóvá, kezelhetővé tételével, a tapasztalatok feldolgozásának segítségével, az egyes viselkedésformákkal való próbálkozások bátorításával segítjük a tanulást. A gyermekek helyes cselekedeteit és feladatmegoldásukat dicsérettel erősítjük meg.

10.7. Az egységes nevelő hatások elve

A nevelés érték közvetítés és értékteremtés egyben. Eredményessége érdekében fontos, hogy a gyermekkel foglalkozó felnőttek – a közöttük lévő személyiségbeli különbözőségek tiszteletben tartásával – a gyermek elfogadásában, öntevékenységének biztosításában egyetértsenek, az alapvető értékek, erkölcsi normák és célok tekintetében nézeteiket egyeztessék nevelői gyakorlatukat egymáshoz közelítsék.

11. Bölcsődék működési rendje

11.1. A gyermekcsoportok szervezése

Intézményünk elsősorban azonos életkor szerint szervezi csoportjait, megfelelően arányos létszám esetén. A bölcsődei gyermekcsoport létszáma

Kis csoport (2 éven aluli gyermek is van a csoportban) 12 fő, nagy csoport 14 fő. Nem csupán ellátási problémát jelent a kisgyermeknevelőknek, hanem nagyobb a zaj a csoportban, valószínűsíthetően több a konfliktus, megterhelőbb az alkalmazkodás a gyermekek számára, kevesebb a lehetőség az egyéni bánásmódra. A gyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba jár.

11.2. A gyermekek folyamatos napirendje

Minden csoportnak a gyermekek szükségletéhez igazított folyamatos, rugalmas napirendje van, amely biztosítja a nyugodt nevelés, gondozás feltételeit. A napirend függ a gyermekcsoport életkorától, összetételétől, fejlettségétől, de befolyásolják az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám is. Figyelembe kell venni, hogy a gyermekek részére áttekinthető, folyamatos legyen, ismerjék a várható eseményeket. A jól átgondolt áttekinthető napirend a kisgyermeknevelő munkáját is könnyebbé, szervezettebbé teszi. A munkarendünk a gyermekek napirendje alapján készül el.

12. Bölcsődei nevelés- gondozás főbb helyzetei

12.1. Gondozás

Célja: a gyermek testi szükségleteinek kielégítése.

A gondozás során folyamatos odafigyeléssel biztosítjuk a gyermekek komfortérzetét. Hiszen ez adhat csak pozitív alapot a bölcsődében folyó tevékenységekhez. A szociális kompetencia kialakításának egyik feltétele, hogy a gyermek aktívan részt vehessen a gondozási helyzetekben. A velünk kialakított érzelmi kapcsolat, a róla adott jelzések kihatnak a személyiség egészséges alakulására.

12.2. A gondozás szervezése

A gondozási műveletek (öltözködés, pelenkacsere, WC használat, kézmosás, étkezés) alatt a gyermekek fizikális szükségleteit elégítjük ki elsősorban. Ezekben a helyzetekben a gyermeknek kellő időt és lehetőséget biztosítunk a próbálkozásra, támogató megerősítő magatartással, dicsérrel támogatjuk próbálkozásait, célunk, hogy a gyermek aktív közreműködője legyen a műveleteknek.

12.3. Gondozási műveletek

12.3.1. Pelenkázás, bili, WC használat

A szobatisztaság komoly lépés a kisgyermek szociális fejlődésében. Az első olyan elhatározás, amely során kényelmetlenséget vállal annak érdekében, hogy a felnőttek rendjébe beilleszkedjék.

Az elhatározás alapja, hogy olyan akar lenni, mint a felnőttek. Az ehhez szükséges elhatározásra kb. 2 éves kora körül érik meg, és mindenféle előzetes szoktatás nélkül, 2 – 3 éves kora között – vagy egyik napról a másikra, esetleg néhány heti próbálkozás után – szobatiszta lesz. Fontos, hogy ebben is kezdettől fogva támogassuk, együttműködjünk vele.

Bölcsődénkben vegyes csoportok vannak, minden csoportban van pelenkás és szobatiszta gyermek.

A napi pelenkázások üteme rendszeresen történik, (illetve szükség szerint) a napirend része. A 2 éves gyermeknek is felkínáljuk a bililit, a kisgyermek eldöntheti, hogy rá akar-e ülni, vagy sem. A nagyobb gyermekek választhatnak a WC vagy a bili között.

A pelenkázáshoz szükséges dolgokat (pelenka, popsi törölő, kenőcs) a szülők hozzák gyermekeik számára

12.3.2. Tisztálkodás

Minden gondozási művelet kapcsán arra törekszünk, hogy az a gyermeknek kellemes élmény legyen.

Segítségére vagyunk abban, hogy a tisztálkodással és fürdetéssel kapcsolatban elsajátítsa azokat a készségeket, melyeket három éves korra általában el lehet várni. Abban is segítenünk kell, hogy a tisztálkodással kapcsolatban egyre több szót, kifejezést sajátítson el, használjon fel helyesen.

A kéz-arcmosás minden étkezés előtt és után, illetve szükség szerint történik. A WC használat, illetve pelenkázás is a gyermek igényei szerint valósul meg. Ezekkel a példamutatással erősítjük meg.

12.3.3. Étkeztetés

Az étkezési sorrend fontos szerepet játszik abban, hogy a gondozás, az étkezés időpontjai minden nap közel azonos időpontban kerülnek egy- egy gyermeknél sorra. A kialakított étkezési sorrendnek köszönhetően nagyon hamar kialakul a gyermekeknél, pont arra az időpontra lesznek éhesek, mikor ők következnek az evésnél. Egészen addig, amíg ez a kialakult időpont elérkezik nyugodtan, elmélyülten tevékenykedhet.

12.3.4. Pihenés és alvás biztosítása

Ugyanígy az alvás ideje is hamar kialakul. Az egyéni alvásritmust figyelembe vesszük. A gyermek, ha egyéni alvásszükségleteinek megfelelő ideig alszik, a megfelelő ritmusban könnyen alszik el, nyugodtan, magától, vidáman ébred. A feladatunk a nyugodt alvás körülményeinek megteremtése.

12.4. Játéktevékenység

*„A játék út a gyermekek számára annak a világnak a megismeréséhez,
amelyben élni fognak és amelyet megváltoztatni hivatottak.”*

(Gorkij)

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, a világ megismerésének eszköze, a fejlődés fontos tényezője. A játék nélkülözhetetlen elemeinek az önkéntességet és a spontaneitást tartjuk. A játék feltételeinek (hely, idő, eszköz) biztosításával, nevelői magatartásukkal támogatjuk az elmélyült, nyugodt, tartalmas játéktevékenységet, az alkotás örömeinek az átélését. A játék során kialakult konfliktushelyzetekbe csak a legszükségesebb helyzetekben avatkozunk be.

A személyiség csak társas-közegben fejlődik, melynek elengedhetetlen feltétele a „játsszótárs” személye. A kisgyermeknevelő a „játsszótárs” egy személy, aki maga dönti el, hogy milyen módszerrel éri el a kívánt célt.

12.5. Tanulás

A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés. Az azonos időben zajló tanulási folyamatok intenzitása különböző. A fejlődés, a tanulás folyamatos, időkorlátok nélküli, egyéni ütemnek megfelelő. A gyermekek közötti érdeklődés, tanulási stratégia, tanulási típus tekintetében megmutatkozó különbségek léte természetes. A tanulási folyamatban vannak megtorpanások, stagnálások, sőt visszaesések is.

A teljesítmény elváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődében nincs helye, ugyanis nem a fejlettebb szint gyors elérése a cél, hanem az, hogy minden gyermek örömteli tevékenységének során jusson előbbre. Az önálló gondolkodás, a véleményalkotás és a döntésképeség kibontakozásának segítése a tanulás fontos célja.

A sikert dicsérettel jutalmazzuk. A tanulás az érzékszerveken át szerzett információkból kiindulva a feltételes reflexláncok sokaságán keresztül valósul meg. A tanulásban sok-sok gyakorlásra keresztül érhetnek el a gyerekek sikereket.

A kisgyermekkor tanulás színterei:

- a természetes élethelyzetek
- a gondozás és a játék,
- a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és kommunikáció.

A tanulás formái:

- utánzás,
- spontán játékos tapasztalatszerzés,
- a gondozónő–gyermek interakcióiból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás.

13. Kiemelt szakmai feladatok

13.1. Családi szervezés segítése, kapcsolattartás a szülőkkel

A bölcsődei nevelés-gondozás a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. A korrekt partneri együttműködés feltétele a kölcsönös bizalom, az őszinteség, a hitelesség, a személyes hangvételű (de nem bizalmaskodó), etikai szempontból megfelelő, az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó, tapintatos, folyamatos kommunikáció, az információ megosztása. Az együttműködés kölcsönös, a gyermekről való gondoskodás közben figyelembe vesszük az otthoni egyéni szokásokat.

13.1.1. Szülői értekezlet

Szülői értekezleten tájékoztatást adunk a családok részére a bölcsődei életről, a szakmai programokról, a szülők jogairól és kötelezettségükről, a házirendről, a bölcsőde napirendjéről, s lehetőség van a kisgyermeknevelők személyes megismerésére is. Tájékoztatást adunk az ingyenes étkezés törvényi előírásairól, lehetőségéről a szükséges nyomtatványok biztosításával. A bölcsődében folyó korszerű táplálkozásról az életkori szükségletek figyelembe vételével, diétás étkeztetés lehetőségeiről és a sérült gyermekek elhelyezési módjáról adunk ismertetést.

13.1.2. Családlátogatás

A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a gyermekeknek és a szülőknek otthoni környezetben való megismerése, ezért lehetőség szerint az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt kerüljön sor. A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízta.

A családi élet az emberek intim szférájához tartozik, ezért a családlátogatás lehetőségének ajánlásakor, az időpont megválasztásakor, a családlátogatás alatt és után a család kívánságait mindenek felett tiszteletben kell tartani (a családlátogatás előli elzárkózást is.)

13.1.3. Beszoktatás, napi beszélgetések a szülővel

Beszoktatás menete és ideje

A beszoktatás terén a szülővel együtt történő, legalább két hetes beszoktatásra törekszünk. Az anya vagy apa jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, és megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodást. A beszoktatás ideje alatt a szülőknek és a gyermekeknek lehetősége van arra, hogy megismerhesse az intézményben dolgozókat, a szokásokat, kialakuljon az együttműködő, kölcsönös bizalmi viszony a család és a bölcsőde között. A beszoktatás kezdeti szakaszában a gyermek édesanyjával vagy más gondviselőjével együtt tölt el rövidebb, hosszabb időt a bölcsődei csoportban. A kisgyermeknevelő a gyermek reakcióit figyelembe véve veszi át az anyától a gondozási műveleteket. A kisgyermek és a kisgyermeknevelő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában, jelentősen megkönnyíti a beilleszkedést a bölcsődei közösségbe, mérsékli az adaptáció során fellépő stressz reakciókat (sírás, tiltakozás, szülőhöz való fokozott ragaszkodás stb.) A beszoktatás előre megtervezett beszoktatási ütemterv alapján történik. A beszoktatás ideje alatt a kisgyermeknevelő munkarendje úgy van kialakítva, hogy az anya bölcsődei tartózkodása idején figyelemmel kísérhesse az anya - gyermek kapcsolatát és minél több információt szerezhessen a gyermek nevelésével, gondozásával kapcsolatosan.

Napi kapcsolat: A szülők napi kapcsolatban vannak velünk, reggel és délután mindig meg lehet beszélni a fontosnak tartott eseményeket.

13.1.4. Szülőcsoportos, egyéni beszélgetések

A szülőcsoportos megbeszélés célja, hogy az itt eltöltött idő hasznos legyen a szülő számára. A szülői szerep megerősítése a legfontosabb, emellett támogassa a nevelési módszereket. Segítse elő a probléma kezelést, találjon megoldást a szülő számára. Nyújtson megértést, növelje a biztonságérzetet, a kialakult negatív érzések csökkenjenek, hiszen a gyermekétől való elszakadás a szülő számára is nagyon nehéz.

A szülőcsoportos megbeszélés téma-centrikus, mindig a szülő igénye szerint választjuk ki, a csoport irányítójának a feladata, hogy a beszélgetés ne terelődjön más témára.

A szülők beszélhetnek tapasztalataikról, akik már ismerik a bölcsődei rendszert, érzéseiket megoszthatják, ezáltal pozitív vélemény alakul ki, csökken a téves hiedelem. A szülők közötti ismeretségi körök tágulnak, közösségi élményt ad. A szakemberek részéről nagyon fontos az önbizalom, a feltétel nélküli elfogadás, empátiás készség, képesség a segítségnyújtásra, elfogadásra.

13.1.5. Üzenő füzet

Használata folyamatosan történik. Ebbe a szülő is bejegyez fontosabb kéréseket, valamint tájékoztatást ad a gyermek távolléti idején történt eseményekről. A beszoktatásról készítünk bejegyzést, valamint a gyermek egy-egy, a fejlődése során elért változásról (pl. szobatisztaság, beszéd, mozgás, játékfejlődésről) valamint a törzslapon vezetett fontosabb változásról és a negyedévenkénti értékelésről adunk tájékoztatást.

13.1.6. Nyílt nap

Háromhavonta Bölcsi - kukk címen nyílt délutánokat tartunk, amikor a bölcsődére kíváncsi anyukák és gyermekeik eltölthetnek egy pár önfeledt órát a bölcsődében, s közben információt kaphatnak a bölcsődei életéről

13.1.7. Egyéb szervezett programok a családokkal

A családok igényeihez igazodó rendezvények megszervezése. Az óvodával közösen szervezett programok megszervezése és lebonyolítása pl.:

- Karácsonyi gyertyagyújtás,
- Ráhangolódás a karácsonyra,
- Betakarítási ünnep, termésekből barkácsolás,
- Gyereknapi, ugráló vár, arcfestés, zenés-mesés műsor, barkácsolás.
-

13.2. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

„Az egészség nem az természet ajándéka, hanem olyan érték, amiért napról napra tenni kell valamit”

(Székely László)

13.2.1. Lelki egészségvédelem

A gyermeknek szüksége van, arra hogy mindig feltétel nélkül szeressék. A nap minden pillanatában kell, hogy érezze az őt körülvevő környezet megnyugtató kellemes közvetlenségét.

Feladatunk: a nagy érzelmi biztonság adása, tettekben megnyilvánuló valódi szeretetkapcsolat megélése. (szemkontaktus, testi érintés, megerősítő dicsérő szavak, a gyermekre irányuló figyelem) útján.

Szabad derűs kellemes légkör megteremtése, a színek, fények, illatok, kelmék, a muzsika varázslatos hatásaival. A jóra, szépre való törekvés, a „rossz” elvetése.

13.2.2. Mozgásfejlődés segítése

Bölcsődés korban a mozgás alapvető formái alakulnak ki és fejlődnek. Rendkívül nagy a mozgásigénye a bölcsődés gyermeknek, melyet ki kell elégíteni. Feladatunk, hogy biztosítsunk megfelelő helyet, időt, eszközöket a gyermekek sokoldalú mozgásfejlesztéséhez. Használjuk a csoportszoba, az udvar adta lehetőségeket. Fontos szempont, hogy a környezet balesetmentes legyen. Csecsemőknek hempergőben kell megfelelő helyet biztosítani a mászáshoz, kúszáshoz. Sáros időszakban a gumitéglával lerakott terület ad lehetőséget a szabad mozgásra.

Feladatok: Széleskörű mozgáslehetőség biztosításával a mozgástapasztalatok megszerzésének segítése. Kötetlen szabad mozgástevékenység feltételeinek biztosítása csoportszobában és játszódudvaron egyaránt, (csúszda, ugrálólabdák, motorok). Az eszközök használata a gyermek belső készítésén, igényén alapuljon, azokkal bármikor játszhatson a kialakított szokásokon belül. A finommotorika fejlődéséhez is feltételeket kell biztosítani a csoportban és a szabadban egyaránt. Közös játékos mozgással örömforrást, tapasztalatszerzési lehetőséget biztosítunk a gyermekek számára.

Fejlesztési célok: Viszonylag nagy csoportszoba áll a gyermekek rendelkezésére így lehetőség van mindenféle nagymozgásra. A játszódudvaron kell biztosítanunk biztonságos terepet a nagymozgások gyakorlására. A mozgás a kisgyermek lételeme, a mozgásos tapasztalatok jelenítik meg számukra az igazán érthető és feldolgozható információt a világ

megismerésére. A gondolkodás fejlődése ebben a korban érzékszervi-mozgásos sémákon keresztül történik.

13.2.3. Levegőzés

Az egészséges kisgyermek számára a szabad levegőn való tartózkodás éppen olyan fontos, mint a megfelelő táplálék. A levegőztetés fontos szervezési feladat. Nyáron a nap nagy részét játszóudvaron töltik a gyerekek. A napsugarak jótékonyan hatnak a gyermekek egészségére. A veszélyes ultraibolya sugarak ellen magas faktorszámú napozókrémet és árnyékoló hálót használunk. Prevencióként a csoportszobákban légtisztító készülékek vannak elhelyezve, melyek megsűrítik a levegőt, ezzel is segítve a gyermekek egészségmegőrzését.

Fogápolás

Fontos, hogy a gyermekek minél korábban megismerkedjenek a fogápolás, tisztálkodás eszközeivel. Tudjuk, hogy a bölcsődei gondozás egész életre szólóan kialakíthatja a kultúrhigiénés szokásrendet, a személyes higiénés igényt a gyermekben.

13.2.4. Bölcsőde orvos preventív tevékenysége

Bölcsőde orvos feladata

- A gyermek bölcsődébe történő felvételéhez szükséges orvosi vizsgálatok elvégzése.
- A bölcsődébe történő beszoktatás után a részletes orvosi vizsgálat és az előzményi (anamnesztikus) adatok összegyűjtése, feldolgozása.
- A bölcsődébe járó gyermekek időszerű vizsgálata.
- Az ételmezésvezetővel a gyermekek részére a tápanyagszükségletnek megfelelően az étrend összeállítása, és ellenőrzése.
- Baleset, betegség esetén elsősegélynyújtás.
- Egészségügyi törzslap , felvételi státusz és a 1,2,3 éves státusz elkészítése

13.3 Komplex művészeti, esztétikai nevelés

13.3.1. Ének- zenei nevelés

A kisgyermeknevelésben nagyon fontos szerepe van a zenei nevelés, mesehallgatás, vershallgatás nyújtotta pozitív élménynek.

A kisgyermek életének első 3 évében érzelmi benyomásokra reagál, érzelmi világára hatva érijük el nevelési céljainkat. Az ének, a mondóka érzelmeket fejez ki, érzelmeket támaszt.

Segítséget nyújt abban, hogy megszeretessük a bölcsődébe kerülő kisgyermekkel az új környezetet. Gyakran megfigyelhető, hogy egyéb tevékenységtől még elzárkózó gyermek az éneklésre, ritmikus mondókákra rácsodálkozva figyel, bekapcsolódik, mozgással kíséri. A ritmus játékos mozgása, tapsolása, kopogása, a dallam lüktetése a gyermeket mozgásra készíti. Következésképpen használt mondókákkal – lovagoltatókkal, hintáztatókkal, táncoltatókkal, kopogtatókkal, ringatókkal – segítjük elő a ritmikus járást, mozgást. A játék a hanggal kellemes módja annak, hogy a kisgyermek nyelvi fejlődését elősegítsük. Amikor éneklünk, a nyelvet a zenével kapcsoljuk össze. A zene képes olyan speciális töltést adni a szavaknak, amelyeket azok önállóan nem tudnak kifejezni. Hallás – ritmusfejlesztéshez hangszerekkel játszanak a gyermekek (kisdob, ütő, xilofon, rumbatók). Hallásképzés, hallásfejlesztés során zenei nevelésünk anyagát elsősorban ritmusban, dallamban, szövegben egyszerű népi dalainkból vesszük. Egy – egy hosszabb lélegzetű szép dallam a előadásunkban derűs, megnyugtató légkört teremt. A dalok dúdolása, „az altatók hangja” minden verbális asszociációtól mentes abszolút – zene. Megelőzi az indulatkitöréseket, földeli a félszeg szorongásait. A bölcsődei zenei nevelés eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a gyermek további zenei fejlődésére.

13.3.2. Vizuális nevelés (firkálás, rajzolás, gyurma)

A firkálás (rajzolás), a festés, a plasztikai ábrázolás kezdeti formái fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlődésének.

A rajzfejlődés szakaszai bölcsődés korban:

- **Motívum szakasz:** 2 éves kor körül jellemző: a gyermek rájön arra, hogy az eszközökkel nyomot hagyhat, az alapfirkák begyakorlása folyik, s ezt a funkciógyakorlást funkcióörömmel kíséri. (kb. húsz alapfirkát különböztethetünk meg). Kezdetben a rajzolás inkább motoros tevékenység, amelyben az egész test részt vesz, de alapja azoknak a próbálkozásoknak, amellyel valamit ábrázolni akar. 25-27 hónapos korban megjelennek a zárt firkák, ami egybeesik az én-tudat kialakulásával.
- **Forma szakasz:** a harmadik életévben kezdi kombinálni a gyermek az alapfirkákat, kezdetben csak kettőt kapcsol össze, majd több firka összekapcsolásából kialakulnak a kombinátumok.
- **Kompozíciós szakasz:** a 3. életév betöltése körül kezdődik, de csak óvodás korban teljesebben ki. A kombinátumokból egyre bonyolultabb alakzatokat hoz létre, ezek az „olyan mintha...” alkotások.

A plasztikai ábrázolás fejlődése bölcsődés korban:

- **Ábrázolás előtti szakasz:** 1,5-2 éves kor között a gyurmányok időszaka. Már az első ujjnyomatok a gyurmában jelentős élménnyel ajándékozzák meg a gyermeket, felismeri az anyag formálhatóságát. Élvezettel gyúrja, gyömöszöli az anyagot, ismerkedik az anyag tulajdonságaival. Maga az alakítás és nem az alakzat létrehozása az öröm, ezért azonnal szét is rombolja, amit létrehozott.
- **Az első emberi figurák időszaka:** általában az első jelentéssel bíró figura a plasztikai ábrázolásban az ember. A spontán megjelenő figurák hosszú fejlődésen mennek át.

13.3.3. Anyanyelvi, irodalmi nevelés

A versmondás, a mesehallgatás, a mondókák és dalok a bölcsődés gyermek anyanyelvi nevelésének semmi mással nem pótolható lehetősége. Elősegítik a fantázia színesedését, a gondolkodás és beszéd fejlődését. A verses szöveggel kísért játékok olyan közös együttlétek, amelyek meghitt hangulatot és a játék, mozgással kísért örömet is biztosítják. A jó mese és gyermekvers hangzásban, ritmusban, hangulatban, képi megjelenítésben felülmúlja a hétköznapi beszédünket. Nincs más, amire a kisgyermek ennyire elmélyülten, önként odafigyelne. Az életkornak megfelelő és fejből mondott mese pihentet, szórakoztat, erősíti a képzeletet, segít az élmények feldolgozásában. A vers és a beszéd mozgásra serkenti a kisgyermeket; ugrál, tapsol, forog, ringatózik.

13.3.4. Környezeti nevelés

A környezet tevékeny megismerése:

A bölcsődés gyermek számára is ösztönző erő a természet, amelynek a gyermeki személyiség fejlődésére rendkívül nagy hatása van. A természeti környezet kifogyhatatlan tárháza a játéknak, alkotásnak, az ezekhez kapcsolódó ismeretszerzésnek. Csak az egészen fiatal korban elkezdett környezeti nevelés lehet biztosíték arra, hogy a gyermekben pozitív viszonyulás alakuljon ki a környezet, az élőlények iránt. A bölcsődés gyermeket a természetből elsősorban az állatok érdeklik, érdeklődve figyelik azokat, utánozzák hangjukat, mozgásukat, testi közelségbe is szívesen kerülnek velük, pl. bátran megfognak férgeket, rovarokat (az azoktól való utálkozás már felnőttől tanult viselkedés). A növények élőlényként való elfogadása a bölcsődés korú gyermek számára még nem egyszerű, de egy csírázó mag, egy rügöző ág megfigyelése felkelti érdeklődésüket, ismereteket szerezhetnek az évszakok

szerint változó természetről. A természeti jelenségek megfigyelése is érdekes tapasztalatot jelenthet. Az élettelen környezettel a gyermekek kapcsolata sokrétű. A föld, a víz a levegő természetes módon jelen van életükben. A rögzös föld, a száraz és vizes homok tapintása, markolásása, a kavicsok gyűjtögetése lehetőséget ad a környezet megismerésére. Az így megszerzett ismeretekre lehet alapozni a későbbi környezeti nevelést.

Kialakult gyakorlat:

- A bölcsőde udvarán madarak, rovarok, csigák megfigyelése (külső tulajdonságok, mozgás, hang), a bölcsőde kerítésén túl sétáltatott kutyák megfigyelése, fajták sokféleségének megfigyelése.
- Képeken a szabadban látott állatok keresése, hangjuk utánzása,
- Képeskönyv nézegetése közben énekek mondókák az állatokhoz kapcsolódva.
- Állat bábokkal tevékenység közben a tapasztalatok felidézése, hangutánzás.
- Ismerkedés a háziállatokkal, vadállatokkal képekről.
- Madarak etetése télen.
- Rügyező, virágzó ágak megfigyelése. Lombkorona kialakulás, a levelek sokfélesége, lomhullás megfigyelése az udvaron.
- Virágok előbújása, gyűjtése, azokkal a csoportszobák díszítése.
- Bab, kukorica csíráztatása.
- Zöldségekkel, gyümölcsökkel ismerkedés (szín, forma, nagyság, íz, illat) - zöldség és gyümölcsnapok
- Virágok, levelek préselése, ragasztása.
- Kavicsok, termények gyűjtögetése, megfigyelése.
- Homokkal, vízzel tevékenykedés, ismerkedés tulajdonságaikkal, kölcsönhatásaikkal.
- Időjárás megfigyelése (szél, csapadék különböző formái, napsütés, zivatar).
- Zöldség és gyümölcsnapot tartunk minden hét szerdáján.

14. Szakmai tevékenység a DÁMK óvodájával

Bölcsőde és óvoda kapcsolata

A két intézmény között fontos olyan tartalmas kapcsolat kialakítása, amely a kölcsönös érdeklődés révén lehetővé teszi egymás munkájának, céljainak megismerését, megértését, ezáltal a gyermekek számára az átmenet is zökkenőmentessé válhat.

Az adaptáció megkönnyítése, a kisgyermeknevelőkről való leválás elősegítése, az óvónők elfogadtatása, mind a munkánk fontos része. Az intézményünkben működő óvoda és a bölcsődénk együttműködése meghatározza bölcsődei életünket.

Célunk, hogy kölcsönösen megismerjük egymás munkáját szabályozó legfontosabb előírásokat, dokumentumokat, valamint az egyes gyermekek fejlődését tükröző feljegyzéseket. Megfigyelésekkel ismerjük meg egymás munkáját és azokat megbeszélésekkel egészítjük ki.

Gyakorlati megvalósítások az adaptáció megkönnyítése érdekében:

- Egymás rendezvényein való részvétel (farsang, télapó ünnepség stb.)
- Óvónők és kisgyermeknevelők közös kirándulása.
- Csoportos látogatás az óvodába bölcsődés gyermekeinkkel.
- A bölcsődés gyermekek egy csoportban való elhelyezésének biztosítása.
- A volt bölcsődés gyermekek rendszeres látogatása az óvodában

15. Intézményes kapcsolatok

15.1. Együttműködés a jelzőrendszer tagjaival

A kompetencia határok kölcsönös tiszteletben tartásával jól működő kapcsolatokat kell kialakítani mindazokkal az intézményekkel, amelyekkel a családok kapcsolatba kerülnek/kerülhetnek. (Védőnői Szolgálat, Házi Gyermekorvosi Szolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Központ, Gyámhatóság, Nevelési Tanácsadó)

Az intézményen belüli és más intézményekkel történő együttműködés módja:

A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermekjóléti szolgálat veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszert működtet. Az észlelő és jelzőrendszer lehetővé teszi a gyermekeket veszélyeztető okok feltárását, valamint az egyes gyermek veszélyeztetésének időbeni felismerését.

Az észlelő és jelzőrendszer keretein belül figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek életkörülményeit, szociális helyzetét és a szolgáltatások, ellátások iránti igényt. Az innen származó adatokat nyilvántartja és a jogszabályokban rögzített módon, használja fel.

Az észlelő és jelzőrendszer tagjaitól érkező jelzéseket fogadja és a veszélyeztetettség mértékéhez, valamint a család szükségleteihez igazodó intézkedéseket tesz.

A jelzőrendszer tagjai:

- egészségügyi szolgáltatók (házi orvosok, házi gyermekorvos, védőnők)
- személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók (Családsegítő Szolgálat,)
- köznevelési intézmények
- rendőrség
- ügyészség
- bíróság
- pártfogó felügyelői szolgálat
- társadalmi szervezetek,

A fenti intézmények és személyek kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál, továbbá kötelesek hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, vagy egyéb más súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Ilyen jelzéssel bármely állampolgár és a gyermek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

16. Gyermekről vezetett egyéni dokumentáció

Dokumentáció a bölcsődében

A megfigyelés a legalkalmasabb módszer a 0-3 éves korú gyermekek testi- lelki fejlődéséhez. A gondozónő a gondozás - nevelés alatt folyamatosan figyeli a gyermeket, feljegyzéseket készít róluk.

Csoportnapló:

Név szerint, nem általánosságban írjuk be a napi eseményeket, melyeket aláírásukkal hitelesítjük.

Üzenő füzet-

A család és a bölcsőde közti folyamatos kapcsolattartás egyik eszköze. A szülő tájékoztatja a bennünket a gyermeke életének korábbi időszakáról, fejlődéséről, otthoni szokásairól.

Minden olyan lényeges eseményről írunk, ami a gyermekkel a bölcsődében történt. Ide jegyezzük be a fejlődésben észlelt eseményeit, esetleg betegséget, terápiát, balesetet.

A gyermek egyéni fejlődésének dokumentációi:

Bölcsődei gyermek egészségügyi törzslap

Tartalma:

- A gyermek adatai
- Oltási időpontok
- Szülők címe, munkahely, telefon
- Gyermekorvos, védőnő feljegyzései a születéstől a bölcsődei felvételig
- Bölcsődeorvos státuszai meghatározott időközönként
- Betegség miatti hiányzások regisztrálása
- Percentil tábla (magasság és súly jelölése)

Fejlődési napló:

A beszoktatás tapasztalatait két hétig naponta jegyezzük fel. Hogyan fogadja el a gyermek az új környezetet, csoporttársait, mettől, meddig van a csoportban, mivel játszott, hogyan étkezett. A gyermek fejlődésének rendszeres időnkénti összefoglalása: 1 éves kor alatt havonta, 1 éves kor után 3 havonta

Segítséget jelent a kidolgozott szempontrendszer.

Szempontok:

- I. érzelmi állapot
- II. felnőttekhez való viszonya: anyával, családtagokkal, kisgyermeknevelőkkel, felnőttekkel
- III. gondozással kapcsolatos magatartása:
  - *étkezés*
  - *tisztázás, bilizés, szobatisztaság*
  - *kézmosás*
  - *öltözködés*
- IV. alvás
- V. mozgás
- VI. értelmi fejlődés
  - *figyelés, érdeklődés*
  - *beszédmegértés, hangadás, verbális beszéd*
  - *kéznevelés, manipulálás, játék*
- VII. gyermekekhez való viszonya
- VIII. egyéni szokások, (ujjszopás, ritmikus mozgások, stb.)
- IX. egyéni megnyilvánulások (éntudat, szokások, akarat)

A gyermek fejlődéséről vezetett alapos, részletes összefoglalót nagyon fontos munkának tekintjük. Ez egy olyan dokumentum, ami később is használható.

Célzott beszélgetés a szülővel:

- Az ébredés körülményei
- A reggeli lebonyolítása
- Az étkezések tapasztalatai
- A gyermek étrendje, esetleges ezzel kapcsolatos problémák
- Milyen a gyermek hangulata, tevékenysége, mennyire állandó és mitől változik meg?
- Mivel tölti a gyermek a napja nagy részét?
- A gyermek önállósági szintje

- A gyermekekre jellemző egyéni igények, sajátosságok, szokások (étkezés,
- Szobatisztaság, alvás és játék)
- A szabadban való tartózkodás szokásai, lehetőségei
- Elalvási szertartások, szokások (megoldásra váró nehézségek)
- A gyermek életében történt kisebb, nagyobb változások a családtól való távollét alkalmából
- Hogyan tudja az anya összeegyeztetni a háztartási munkát a gyermekgondozással?

Gyermekekről vezetett napi jelenléti kimutatás

(33762-1 C.SZ.NY. 3354-1 r.sz.)

Csoportonként kell vezetni, életkori bontásban. A gyermekek jelen és távollétét tartja nyilván, ebből készül a havi bölcsődei jelentés.

TAJ alapú nyilvántartás

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról 1997. évi XXXI. Törvény 33. §. (1) bekezdés alapján a személyes gondoskodás – bölcsődei ellátás – feltételeiről a kérelem benyújtásakor a kérelmezőt tájékoztatni kell.

A személyes gondoskodást nyújtó ellátás esetén az ellátás megkezdésekor az ellátásra jogosult gyermeket és törvényes képviselőjét, illetve a fiatal felnőttet tájékoztatni kell.

- Az ellátás tartamáról és feltételeiről,
- Az intézmény által vezetett, reá vonatkozó nyilvántartásokról,
- Az érték- és vagyonmegőrzés módjáról,
- Az intézmény házirendjéről,
- Panaszjoga gyakorlásának módjáról,
- A fizetendő térítési, illetve gondozási díjról,
- A jogosult jogait és érdekeit képviselő érdekképviseleti fórumról.

Az ellátásra jogosult gyermek törvényes képviselője köteles a (2) bekezdésben meghatározott tájékoztatás megtörténtéről nyilatkozni,

Az e törvény alapján vezetett intézményi nyilvántartásokhoz adatokat szolgáltatni.

Nyilatkozni a jogosultsági feltételekben, valamint a személyazonosító adatokban beállított változásokról.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.) 20/C.§ (1) bekezdése alapján a szociális hatóság a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások, szolgáltatások finanszírozásának ellenőrzése céljából nyilvántartást kell, hogy vezessen. A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról szóló 226/2006.(XI.20.) Korm. rendelet 13/B §-a írja elő a fenntartók igénybevevői nyilvántartásba történő adatszolgáltatási kötelezettségét.

Az igénybevevői nyilvántartásba történő adatszolgáltatási kötelezettség arra az engedélyesre (intézményre/szolgáltatásra) terjed ki, amely bármely általa nyújtott szolgáltatás után az adott időpontban normatív állami hozzájárulásban vagy a támogató szolgáltatás és a közösségi ellátások finanszírozásának rendjéről szóló 191/2008.(VII.30.) Kormányrendelet szerinti finanszírozásában részesül. Vagyis az Ön által igénybe vett szociális szolgáltatásra is. Az adatszolgáltatás az igénybe vevő a Szociális Törvény, illetve a Gyermekjóléti Törvény szerinti adatainak a 226/2006.(XI.20.) Korm. rendelet 13/E.§ szerinti rögzítéséből és a 13/F.§ szerinti napi jelentésből áll. Az adatszolgáltatásra jogosult az Szt.-ben, illetve a Gyvt.-ben meghatározott adatokat szociális szolgáltatás és gyermekjóléti alapellátás esetében legkésőbb az igénybevétele első napját követő munkanap 24 óráig rögzíti az igénybevevői nyilvántartásban.

17. A gyermekek testi, lelki, szociális fejlettsége

17.1. Jellemzői az óvodai felvétel előtt

A fejlődés jellemzői bölcsődés kor végére:

- A gyermek belső érése a családi nevelés és a bölcsődei nevelési-gondozási folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége a bölcsődéskor végére eléri az óvodai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.
- Ruhadarabjaikat megnevezik, kis segítséggel le és felveszik. Segítséggel kezet mosnak, szobatiszták. Önállóan étkeznek. Ismerik testrészeiket, megnevezik azokat. Biztonsággal járnak, futnak, szívesen mozognak, guggolnak, ugrálnak, tornáznak.
- Finom mozgásaik folyamatosan fejlődnek, képesek apróbb játékokkal játszani.
- Próbálkoznak a ceruzafogással, rajzolással, festéssel, szívesen gyurmáznak.
- Beszédfejlődésük eltérő szinten van, de képesek kommunikálni a felnőttekkel és társaikkal.
- Ismerik a legfontosabb megszólítási szabályokat, köszönnek, helyesen alkalmazzák a kérem - köszönöm kifejezéseket.
- Rövid verseket, mondókákat, dalokat felidéznek.
- Rövid mesét végig hallgatnak.
- Ismerik a nevüket.
- Könyvnézegetés közben felismerik a látottakat.
- Játéktevékenységekben képesek együttműködésre társaikkal és a felnőttekkel.
- Megjelenik az aktív társas viselkedés első formája az összedolgozás. Az összedolgozás során kialakulhat a munkamegosztás, így lehetőségük lesz kisebb szerepjátékok eljátszására. Ez jó alap az óvodai szerepjátékok kibontakozásához.

18. Jogok és kötelességek, érdekvédelem

A szülő és az intézmény között írásbeli Megállapodás köttetik. A Megállapodás az alábbi jogszabályban előírt jogok figyelembevételével készül:

A bölcsődei nevelés – gondozás a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését.

A nevelőmunkát a vonatkozó gyermeki és szülői jogok és kötelességek figyelembevételével végzi.

A szolgáltatást igénybe vevők jogai: Tilos a hátrányos megkülönböztetés bármilyen okból, így különösen az ellátott, vagy törvényes képviselője, neme, vallása, nemzeti, etnikai hovatartozása, politikai vagy más véleménye, kora, cselekvőképességének hiánya vagy korlátozottsága, fogyatékosága, születési vagy egyéb helyzete miatt. A szolgáltatást igénybe vevő jövedelmi helyzetét csak a törvényben, illetve törvény felhatalmazása alapján készült kormányrendeletben meghatározott esetekben és feltételek mellett lehet vizsgálni.

A gyermek joga, hogy:

Segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődést veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez

Sérülés, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön

A fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelembe részesüljön
Emberi méltóságát tiszteletben tartsák, a bántalmazással, fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal – az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön
Hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben- gondozásban részesüljön

A szülő joga, hogy:

Megválassza az intézményt, melyre gyermeke nevelését – gondozását bízza. Megismerhesse a gyermekcsoport életét.

Megismerje a nevelési – gondozási elveket. Tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a kisgyermeknevelőtől. Megismerje saját gyermeke ellátásával kapcsolatos dokumentumokat. Véleményt mondjon, illetve javaslatot tegyen a bölcsőde működésével kapcsolatban.

A szociális szolgáltatást végző jogai

A szolgálatnál munkaviszonyban álló személyek esetében biztosítani kell, hogy a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést megkapják, tiszteletben tartsák emberi méltóságukat és személyiségi jogukat, munkájukat elismerjék, valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra.

A szülő kötelessége, hogy:

A gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel együttműködjön A fizetendő étkezési térítési díjat időben kifizesse. Az intézmény házirendjét, és etikai szabályait.

Érdekvédelem

Érdekképviselői Fórum:

Az Érdekképviselői Fórum megalakításának és tevékenységének szabályait a Bölcsődék fenntartója állapítja meg a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 35. § (1) bekezdése szerint.

a) Előzetesen véleményezi az intézményvezetője által készített, az ellátottak, valamint az intézmény belső életével kapcsolatos dokumentumok közül a házirendet.

b) Megtárgyalja az intézményben ellátottak szüleinek, vagy törvényes képviselőinek panaszait – ide nem értve a jogviszony keletkezésével, megszüntetésével kapcsolatos panaszokat – és intézkedést kezdeményez az intézményvezető felé.

c) Tájékoztatást kérhet az intézményvezetőtől az ellátottakat érintő kérdésekben, az ellátás szervezésével kapcsolatos feladatokban.

d) Intézkedés megtételét kezdeményezheti a fenntartó felé, valamint más illetékes hatóságok, szervek felé, amennyiben az intézmény működésével kapcsolatos jogszabálysértésre utaló jeleket észlel.

Az érdekképviselői fórum működésének és választásának részletes szabályait a házirend és az érdekvédelmi szabályzat tartalmazza.

Panaszjog: A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 36. § (1) bekezdése alapján a jogosult törvényes képviselője a házirendben foglaltak szerint panasszal fordulhat az adott bölcsőde vezetőjéhez, az intézményvezetőhöz vagy az Érdekképviselői Fórumhoz. A panasz kivizsgálásának eredményéről a panasztevőt 15 napon belül kell értesíteni és szükséges esetben tájékoztatni a sérelem orvoslásának igénybe vehető más

módjáról is. A gyermek törvényes képviselője panaszával az intézmény fenntartójához fordulhat, ha a panasz kivizsgálására jogosult határidőben nem intézkedett, vagy ha az intézkedéssel nem ért egyet. A panasz kivizsgálására jogosultak döntésükről határozatot hoznak, amit megfelelően indokolni kötelesek. A gyermekjogi képviselő tevékenységéről, hatásköréről, az általa nyújtható segítségadás lehetőségéről, elérhetőségéről szóló írásos tájékoztatót a tájékoztató faliújságra kell kifüggeszteni.

Képzés

A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységet végző szakemberek számára kötelező a szakmai továbbképzés, melyet a 1993. évi III. Törvény szabályoz, a részletes szabályokat a 9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet tartalmazza. Azok a szociális vagy gyermekvédelmi intézményben dolgozó, személyes gondoskodást végzők, akik az 1/2000. (I.7.) SZCSM. rendelet, vagy tevékenységüket főállásban, munkaviszonyban, vagy közalkalmazotti jogviszonyban végzik, és a képesítési előírásoknak megfelelő szakképesítéssel rendelkeznek, továbbképzésre kötelezettek. A képzési ciklus alatt (továbbképzési időszak 5 év) felsőfokú végzettség esetén 80, egyéb szakképesítés esetén 60 továbbképzési pontot kell megszerezni. A kötelező továbbképzések tervezése a fentiek figyelembevételével, előre meghatározott ütemterv alapján történik. Mivel csecsemő és kisgyermekkorban a fejlődés üteme a leggyorsabb, így kiemelkedő jelentőségű a tudatosan felkészült, a társadalmi – gazdasági változások elvárásainak megfelelő, a szociális érzékenységű családok támogatásában segítő bölcsődei szakember. Ezért a továbbképzések témáinak kiválasztásánál lehetőséget biztosítunk a kisgyermeknevelők érdeklődési körének és a legújabb, legkorszerűbb ismeretek figyelembevételével szervezzük meg a képzéseket

Önképzés

A munkájára igényes szakember a továbbképzéseken való részvételen felül is rendszeresen képezi magát. Ehhez a bölcsőde biztosítja a szakmai folyóiratok beszerzését, jogszabályokat értelmező kiadványokat, Internet használatának lehetőségét.

Szolgáltatásról szóló tájékoztatás

Elsősorban internetes felületeken, saját web-oldal, helyi újságokban való megjelenés, közösségi oldalakon elhelyezett tájékoztatók, valamint nyomtatott kiadványok.

Bölcsődénk szolgáltatásai

Intézményünk szakmai szemlélete a családok változó igényeihez való alkalmazkodás jegyében nyitott a szolgáltatások bevezetésére. A kiegészítő szolgáltatások bevezetése előtt, tervezése során fontos az előzetes igényekről való tájékozódás. A bölcsődés korú gyermekeket nevelő családok igényeinek hiteles forrásai maguk a családok által megfogalmazott kérések, másrészt a Védőnői Szolgálat, valamint a gyermekorvosok, gyermekjóléti szolgálatok. A jó együttműködés során ezeken a színtereken kell felmérni a felmerülő igényeket.

Időszakos bölcsődei elhelyezés

A szülő elfoglaltsága idejére néhány órára kérheti gyermeke felügyeletét. Az időszakosan gondozott kisgyermek felvehető egy erre a célra létrehozott csoportba, vagy a normál bölcsődei csoport üres férőhelyeire. A csoportösszetétel változékonysága és a széles skálán mozgó elvárások kezelése a kisgyermeknevelőtől kiemelkedően magas szintű ismereteket, rugalmasságot igényel. A kisgyermeknevelő feladatai, munkarendje a bölcsődei gondozás-nevelés elvei és a napi gyakorlat alapján szervezendő. Az időszakos bölcsődei elhelyezés igénybevétele esetén is fokozatosan, lehetőleg a szülővel történik a kisgyermek beszoktatása.

A bölcsődevezető, illetve a kisgyermeknevelő a gyermek személyi adatain kívül rögzíti a szolgáltatás igénybevételének a napját, időtartamát és azt, hogy kinek adható ki a gyermek, kit és hol lehet értesíteni sürgős esetben.

Az igénybevett szolgáltatás költségeit a helyi pénzügyi szabályok szerint számoljuk el. A szülő a gondozás megkezdése előtt nyilatkozatot ír alá, hogy gyermeke egészsége és bemutatja a kötelező védőoltásokról szóló igazolást, illetve a Gyermek egészségügyi kiskönyvet.

19. Zárszó

Ha csak annyit tettünk, hogy gondozottainkat hozzásegítettük, hogy az egészséges életmód alapjait jó szokások formájában életük részévé tettük, figyelmüket ráirányítottuk, hogy az őket körülvevő világra rácsodálkozhassanak, a környezetük iránt érdeklődő, hagyományokat tisztelő emberekké váljanak, akkor elmondhatjuk, hogy maradandó értékeket közvetítettünk feléjük.

"Meg kell tanulnunk a gyermek szemével látni és fülével hallani, meg kell tanulnunk a gyerek élményvilágának a szintjén beszélni.

Ennek feltétele pedig nem kevesebb, mint a gyermekbe vetett bizalom, az iránta érzett felelősség, amelyből nyílt és derűs légkörben, ésszerű szabályok között, a gyermek felelőssége is kicsírázik."

(Mérei Ferenc)

Érvényességi nyilatkozat, legitimációs záradék

A helyi szakmai program érvényes: 2015. szeptember 01.-től / én lép életbe. A Program hozzáférhető a bölcsődébe járó gyermekek szülei részére, továbbá fenntartó és minden érdeklődő számára megtekinthető a bölcsőde nyitva tartás idejében.

A program irányelvei az elkészítés napjától 5 évre irányadóak, ezen belül szükség esetén minden év március 31.-ig lehetséges a módosítások végrehajtása. A végrehajtáshoz szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosításáért az intézmény vezetője a felelős. A szakmai tartalom megvalósításáért az intézmény valamennyi dolgozója felelősséggel tartozik.

.....
kisgyermeknevelő

.....
kisgyermeknevelő

.....
fenntartó részéről

.....
kisgyermeknevelő

.....
kisgyermeknevelő

.....
DÁMK Igazgató

MELLÉKLETEK

Szeptember hónap szakmai feladatai:

Szülők, új gyermekek fogadása

Családlátogatások megvalósítása

Kiemelt terület, a kisgyermekek bölcsődei életbe történő adaptációja

Október havi tervezet

	1.hét	2.hét	3.hét	4.hét
Hétfő	Lendületes mozgás, őszi dalokkal	Dalos játékos torna	Lábtorna eszköz nélkül	Nagymozgás: állatok mozgásának utánzása
Kedd	Állatok világnapja. Beszélgetés a házban és a ház körüli állatokról	Őszi mondókák versek ismételtetése: <ul style="list-style-type: none"> • Ősz anyó • Dióbél bácsi • Galagonya 	Hónap meséje: Kipp-Kopp a gesztenyegyerekek	Az évszakhoz kapcsolódó versek, mondókák ismételtetése, képeskönyv nézegetése közben
Szerda	Gyümölcsnap	Gyümölcsnap	Gyümölcsnap	Gyümölcsnap
Csütörtök	Megemlékezés a zene világnapjáról, együtt éneklés, zenehallgatás	Őszhöz kapcsolódó dalok éneklése <ul style="list-style-type: none"> • Érik a szőlő... • Lipem – lopom... 	Ismerkedés a hangszerekkel	Ritmusfejlesztő mondókák, énekek ismételtetése <ul style="list-style-type: none"> • Ecc-pecc kimehetsz
Péntek	Falevél gyűjtése, ragasztása csirizzel. Tépés és papírgolyó készítés	Ismerkedés a színekkel, „zsírkrétával” őszi falevél készítése	Gesztényéből füzér készítése	Töklámpás készítése

Novemberi tervezet

	1.hét	2.hét	3.hét	4.hét
Hétfő	Járás lábujjhegyen és guggolásban	Ugrás páros lábbal	Lassú futás körbe, dörömbölés a lábbal	Az állatok mozgásának utánzása
Kedd	Beszélgetés az évszakok változásáról <ul style="list-style-type: none"> • Lombhullás, • Madarak költözése, • Az állatok téli álmat alszanak 	Mondókák, versek az időjárásról, a termésekről <ul style="list-style-type: none"> • Ess eső ess • Érik a szőlő 	Hónap meséje: A cinege cipője	Várakozás időszaka: Advent, Mikulás <ul style="list-style-type: none"> • Itt kopog, ott kopog • Téliapó itt van
Szerda	Gyümölcsnap	Gyümölcsnap	Gyümölcsnap	Gyümölcsnap
Csütörtök	Hangszervválasztás után az éneket dobolással, csörgetéssel kísérik <ul style="list-style-type: none"> • Galagonya • Bóbita 	Ritmusos dalok gyakorlása, együttmozgás, tapsolás	Ismerkedés a téli dalokkal <ul style="list-style-type: none"> • Hull a hó • Tekereg a szél • Nagy a hó 	Dalokkal, versekkel várjuk a Mikulást
Péntek	Rajzolás zsírkrétával	Gyurmázás <ul style="list-style-type: none"> • Sodrás • Gömbölyítés • Nyújtás 	Gyöngyök válogatása szín és forma szerint, felfűzése	Ragasztással, festéssel Mikulás sapka, csizma készítése

December havi tervezet

	1.hét	2.hét	3.hét	4.hét
Hétfő	Kúszás az alagútban	Állatjárás utánzása, egyensúly fejlesztő gyakorlatok	Ritmikus mozgások	Akadályok kikerülése
Kedd	Hegyen völgyön mély a hó... Mikulásváró versikék	Bábozás	Karácsonyi mondókák, versikék	Beszélgetés a karácsonyról
Szerda	Gyümölcsnap	Gyümölcsnap	Gyümölcsnap	Gyümölcsnap
Csütörtök	Mikulás dalok ismételtetése	Karácsonyi dalok, énekek	Zenehallgatás	Ritmusos dalok gyakorlása, együttmozgás, tapsolás
Péntek	Tépés, sodrás, ragasztás, Adventi gyertyagyújtás	Karácsonyi formák színezése Adventi gyertyagyújtás	Mézeskalácsforma színezése Adventi gyertyagyújtás	Karácsonyi díszek készítése Adventi gyertyagyújtás

Január havi tervezet

	1.hét	2.hét	3.hét	4.hét
Hétfő	Játékos torna közben ismerkedés az irányokkal (előre-hátra, fel-le)	Torna eszközzel Pl: labda	Vidám dalos torna	Mozgásos játékok eszközökkel: kislabda, trambulín
Kedd	Beszélgetés az időjárásról, öltözködésről	Téli mese	Weöres S. A medve töprengése	Mesék, versek a hóemberről
Szerda	Gyümölcsnap	Gyümölcsnap	Gyümölcsnap	Gyümölcsnap
Csütörtök	Téli dalok	Ritmusos játékok, mondókák	Közös együtt zenélés, hangszerek használata	„Halk-hangos, gyors-lassú” játékos ének
Péntek	Ceruza, zsírkréta használata	Közös alkotás csomagolópapírra	Színes papírgolyók ragasztása	Főzött gyurmából alkotás

Február havi tervezet

	1.hét	2.hét	3.hét	4.hét
Hétfő	Mozgásfejlesztő eszközök: csúszda, libikóka, ugrálólabda	Mozgásos játék eszközökkel	Lábtorna	Az állatok mozgásának utánzása
Kedd	Bábozás	„Jancsi bohóc a nevem... verselünk	Farsangi mulatság	Tavaszcím versek
Szerda	Gyümölcsnap	Gyümölcsnap	Gyümölcsnap	Gyümölcsnap
Csütörtök	Itt a farsang áll a bál..., Irgumburgum... farsangi dalok éneklése	Dalolunk, táncolunk	Ritmusfejlesztő mondókák, énekek ismételtetése	Tavaszcím dalok
Péntek	Gyurmázás	Farsangi álarc készítése ujjfestéssel	Finommotorika fejlesztése Papírtépes, gyűrés	Tavaszi virágok díszítése pöttyözés, színezése

Március havi tervezet

	1.hét	2.hét	3.hét	4.hét
Hétfő	Lábtorna a szőnyegen, parkettán	Az állatok mozgásának utánzása: nyuszi, béka, gólya, kígyó...	Torna, mozgás	Torna eszközökkel: labdák, trambulín
Kedd	„Egy, kettő, három, négy kis özike...” tavasz hívogató mondókák	Beszélgetünk a tavaszi időjárásról, természet változásairól	Bábozás	Húsvéti locsoló versek
Szerda	Gyümölcsnap	Gyümölcsnap	Gyümölcsnap	Gyümölcsnap
Csütörtök	Tavaszi dalok, énekek: <ul style="list-style-type: none"> • Mély erdőn... • Tavaszi szél...	Tavaszi dalok hallgatása	„Én kis kertem kerteltem...” Dalolunk virágokról, pillangókról	Ritmusfejlesztés dalokkal, énekekkel
Péntek	Megemlékezünk a Víz Világnapjáról: papírhajók úsztatása, vízzel való pancsolás	Festés dugóval, és ujjfestővel	Közös tavaszi kép készítése: ragasztás, zsírkréta	Tavaszi fa ábrázolása: közös munka

Április havi tervezet

	1.hét	2.hét	3.hét	4.hét
Hétfő	Nagymozgások gyakorlása	Járás lábujjhegyen és guggolásban	Tornázzunk eszközökkel: labdával, karikával	Mozgásos játékok: páros lábbal ugrálás, bújás, kúszás
Kedd	A török és a tehenek mese bábozása	Húsvéti népszokások, locsolkodó versek	Mit hozott a nyuszi, beszélgetés az eltelt ünnepről	Anyák napi ráhangolódás, mondókáink verselünk
Szerda	Gyümölcsnap	Gyümölcsnap	Gyümölcsnap	Gyümölcsnap
Csütörtök	Húsvéti dalok	Tavaszi énekek, húsvéti dalok	Anyák napi dalok éneklése <ul style="list-style-type: none"> • Orgona ága... • Én kicsike vagyok 	Ritmusfejlesztés
Péntek	Húsvéti kép készítése, közös munka	Tojás festés: ujjal, ragasztás	Megemlékezés a Föld Világnapjáról: csíráztatás	Ajándék készítése Anyukának

Május havi tervezet

	1.hét	2.hét	3.hét	4.hét
Hétfő	Csúszás, mászás, egyensúlyozás	Mozgásfejlesztő eszközök használata: ugráló labda, csúszda	Lábtorna, alagútba mászás	Közös játék
Kedd	Mese állatokról	Mondókák a madarokról: <ul style="list-style-type: none"> • Hosszú lábú gólya bácsi... • Réce, ruca, vadliba 	Beszélgetés a tavaszi virágokról, fákról, gyümölcsökről	Mondókák, kiszámolók: Hüvelykujjam almafa
Szerda	Gyümölcsnap	Gyümölcsnap	Gyümölcsnap	Gyümölcsnap
Csütörtök	Énekelgetünk: Katalinka szállj el..., Lassan jár a csiga-biga....	Közös együtt zenélés	Ének, zenehallgatás	„Somvirág, somvirág” dalolunk
Péntek	Megöntözzük a „Föld Napjára” közösen csíráztatott babot, zsázsát.	Szivacsnyomdázás	Préselt tavaszi virágok ragasztása	Tépés, vágás, ismerkedés az olló használatával

Június havi tervezet

	1.hét	2.hét	3.hét	4.hét
Hétfő	Nagymozgások, ugrás, futás, szökdelés	Vidám játék különböző méretű labdákkal	Lábtorna, séta egyenetlen talajon, fűvön, homokon	Torna a szabadban, gyorsítás, lassítás, irányváltoztatás futás közben
Kedd	Állat mese bábozás	Kiszámolók:”Ecc, pecc kimehetsz...”	Mondókák, az állatok hangjának utánzására	Zöldségek, gyümölcsök, növények mondókái: „A sámsoni piacon...”
Szerda	Gyümölcsnap	Gyümölcsnap	Gyümölcsnap	Gyümölcsnap
Csütörtök	Természet megismerésével kapcsolatos énekek: „Eresz alól..., Háp, háp, háp..., Jegenyefa ingóbingó...”	Pillangókat hívogatunk, kergetünk:” Lepke, lepke..., Pille, pille szállj le...”	Időjáráshoz kapcsolódó énekek: „Ess eső ess..., Esik az eső..., Süss fel nap...”	„Koszorú, koszorú...” Virágot szedünk, énekelünk közben
Péntek	Homokozás közben megtapasztaljuk a kicsi-nagy, könnyű-nehez, tele-üres fogalmakat	Katicára pöttyök ragasztása	Puzzle kirakás, pöttyi	Gyermeknapi vigadalom

Tavaszi napirend

6.30-8.00	Gyermek érkezése, mosdó használat. Játék.	Játék közben folyamatos gondozás folyik.
8.00-8.30	Reggelizés	
8.30-9.30	Egyéni fürdőszobai gondozás, wc használat, kéz-arcmosás, szájápolás, fésülködés	
9.30-9.40	Tízóraizás	
9.40-10.40	Időjárástól függően öltözés, szabadban történő játék	
10.40-11.40	Egyéni fürdőszobai gondozás	
11.40-12.10	Ebédelés	
12.10-15.00	Alvás, pihenés, egyéni gondozás ébredési sorrendben. Játék	
15.00-15.20	Uzsonnázás	
15.20-17.00	Játék, jó idő esetén az udvaron. Gyermek távozása, átadás a szülőknek.	

Nyári napirend

6.30-8.00	Gyermek érkezése, mosdó használat. Játék.	Játék közben folyamatos gondozás folyik.
8.00-8.30	Reggelizés	
8.30-9.30	Egyéni fürdőszobai gondozás, wc használat, kéz-arcmosás, szájapolás, fésülködés	
9.30-9.40	Tízóraizás	
9.40-10.40	Időjárástól függően öltözés, szabadban történő játék Folyadék pótlás.	
10.40-11.40	Egyéni fürdőszobai gondozás	
11.40-12.10	Ebédelés	
12.10-15.00	Alvás, pihenés, egyéni gondozás ébredési sorrendben. Játék	
15.00-15.20	Uzsonnázás	
15.20-17.00	Játék, jó idő esetén az udvaron. Gyermek távozása, átadás a szülőknek.	

Őszi napirend

6.30-8.00	Gyermek érkezése, mosdó használat. Játék.	Játék közben folyamatos gondozás folyik.
8.00-8.30	Reggelizés	
8.30-9.30	Egyéni fürdőszobai gondozás, wc használat, kéz-arcmosás, szájápolás, fésülködés	
9.30-9.40	Tízóraizás	
9.40-10.40	Időjárástól függően öltözés, szabadban történő játék	
10.40-11.40	Egyéni fürdőszobai gondozás	
11.40-12.10	Ebédelés	
12.10-15.00	Alvás, pihenés, egyéni gondozás ébredési sorrendben. Játék	
15.00-15.20	Uzsonnázás	
15.20-17.00	Játék, jó idő esetén az udvaron. Gyermek távozása, átadás a szülőknek.	

Téli napirend

6.30-8.00	Gyermek érkezése, mosdó használat. Játék.	Játék közben folyamatos gondozás folyik.
8.00-8.30	Reggelizés	
8.30-9.30	Egyéni fürdőszobai gondozás, wc használat, kéz-arcmosás, szájápolás, fésülködés	
9.30-9.40	Tízóraizás	
9.40-10.40	Időjárástól függően öltözés, szabadban történő játék	
10.40-11.40	Egyéni fürdőszobai gondozás	
11.40-12.10	Ebédelés	
12.10-15.00	Alvás, pihenés, egyéni gondozás ébredési sorrendben. Játék	
15.00-15.20	Uzsonnázás	
15.20-17.00	Játék, Gyermekek távozása, átadás a szülőknek.	